

יהושע אביבאי

פורשים לגמלאות?

כל מה שחשוב לכם לדעת על הגשת בקשה לקצבת זקנה

2019 | pensia@menoramivt.co.il | *2000 | 03-7552400

עומדים לפרוש לגמלאות?

לאחר שנים של חיסכון פנסיוני,
אתם זכאים לקבל קצבת זקנה
ממנורה מבטחים

במדריך שאתם מחזיקים בידיכם,
תמצאו את כל המידע הרלוונטי עבורכם
לאופן הגשת הבקשה לקצבת זקנה

בין הנושאים אליהם נתייחס במדריך:

- זכאות לקבלת קצבת זקנה
- מסלולי הפרישה וכיצד הם משפיעים על קצבת הזקנה
- המסמכים החיוניים ואופן הגשתם לשם קבלת הקצבה

לנוחותכם, דאגנו שהמידע החשוב יהיה זמין
ויוגש בשפה פשוטה וקלה להבנה.

להגשת בקשה לקצבת זקנה, יש ליצור קשר עם
המוקד ונציג מקצועי ישמח לעמוד לרשותכם.

בכל שאלה או בעיה ניתן לפנות
למוקד הטלפוני: 2000*

*לשון המדריך אינה לשון החוק, לכן במידה וקיימת סתירה בין מידע
הקיים במסמך זה, לבין האמור בתקנון קרן הפנסיה הרלוונטי למועד אירוע
הנכות הנטען - תקנון קרן הפנסיה הוא הקובע.

האמור אינו מהווה לייעוץ או שיווק פנסיוני, המלצה או חוות דעת, ואין בו
כדי להוות תחליף לייעוץ או שיווק פנסיוני כאמור הניתן על ידי בעל רישיון
כדין, המתחשב בצרכים ובנתונים המיוחדים של כל אדם

תנאי הזכאות לקצבת זקנה

מועדי התשלום

מועד הפרישה יקבע למועד השלמת כל מסמכי התביעה ע"י העמית. תביעה שתוגש במלואה עד ה-15 לחודש בגין אותו חודש, תשולם ב-1 לחודש העוקב. תביעה שתוגש לאחר ה-15 לחודש בגין אותו חודש, תשולם ב-1 לחודש שלאחר החודש העוקב למועד הפרישה שייקבע.

חשוב להבהיר: קצבת הזקנה משולמת בדומה לשכר - בתחילת החודש העוקב לחודש שבעדו היא משולמת.

דוגמאות להמחשה: (בהתאם לימי עסקים)

1. הגשת מסמכים מלאים ותקינים ב-10/01 בגין חודש ינואר, התביעה תשולם ב-1.2
2. הגשת מסמכים מלאים ותקינים ב-20/01 בגין חודש ינואר, התביעה תשולם ב-1.3 בגין החודשים ינואר ופברואר

מי זכאי להגיש בקשה לקצבת זקנה?

עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול מנורה מבטחים פנסיה וגמל זכאים לבקש מקרן הפנסיה קצבת זקנה מיום שמלאו להם 60 שנה.

מתי יש להגיש את הבקשה?

יש להגיש לקרן בקשה לקצבת זקנה 3 חודשים לפני המועד בו מעוניינים להתחיל לקבל את הקצבה. מנורה מבטחים תשלח הודעה לעמית שמתקרב לגיל 67 על זכאותו לקבלת קצבת זקנה. עמית שמעוניין לפרוש לגמלאות בטרם הגיעו לגיל 67, יוכל כמובן לעשות כן גם ללא ההודעה האמורה.

האם ניתן לבקש תשלום קצבת זקנה באופן רטרואקטיבי?

לא. ניתן לבקש לקבל קצבת זקנה בגין החודש העוקב למועד שבו מוגשת הבקשה בפועל, לכל המוקדם, ולא ניתן לבקש קצבת זקנה בגין חודשים מוקדמים למועד הגשת הבקשה או בגין החודש שבו הוגשה הבקשה. עמית המעוניין לשמור על רצף הכנסות (רצף בין קבלת משכורת אחריה כעובד לבין תחילת קבלת קצבת הזקנה), חייב להקדים את מועד הגשת הבקשה, כך שתוגש לפחות חודשיים לפני המועד שבו הוא מבקש להתחיל לקבל בפועל את קצבת הזקנה המתוכננת.

תביעה שתוגש באיחור, לא תזכה את העמית בתשלום רטרואקטיבי!

חיסכון = פנסיה מקדם

לדוגמה

גבר שיבקש לצאת לפנסיה בשנת 2018, כאשר ימלאו לו 67

סכום צבור: ₪860,000

מקדם פרישה: 186.90

קצבת זקנה חודשית: ₪4,601

* הדוגמה המספרית לצורך המחשה בלבד!

לאחר המרת מלוא הסכום הצבור לקצבת זקנה לא תיוותר עוד צבירה בקרן, ומרגע זה תשלם הקרן לפנסיונר קצבת זקנה חודשית למשך כל חייו.

ניתן כמובן להמיר חלק מהסכום הצבור לקצבת זקנה, ולהמתין עם ההחלטה לגבי יתרת הסכום הצבור להמשך.

ככל שקצבת הזקנה הצפויה תהיה נמוכה מקצבת מינימום (שהינה 5% מהשכר הממוצע במשק **ונכון ל-2019 עומדת על 513.65₪**), מומלץ לשקול למשוך את הכספים בסכום חד-פעמי ולא כקצבה חודשית - מדובר בהיוון קצבה שמחייב לבצע תיאום מס מול רשות המיסים, כדי להימנע מתשלום מס מיותר. קבלת קצבת זקנה הנמוכה מקצבת המינימום, כרוכה בתשלום דמי ניהול בשיעור 6% בגין ההפרש בין קצבת הזקנה המשולמת לבין קצבת המינימום.

חישוב גובה קצבת הזקנה ייעשה בהתאם לתקנון הרלוונטי במועד הפרישה, ובהתאם לגילו של העמית כפי שיהיה במועד התשלום הראשון.

חשוב לציין: בקרן פנסיה, סכום קצבת הזקנה המשולמת צמוד למדד פעם בשנה. סכום קצבת הזקנה מתעדכן אחת לרבעון בהתאם לעודף/גרעון האקטוארי-דמוגרפי של הקרן, ואחת לשנה בהתאם לעודף/גרעון האקטוארי-תשואתי של הקרן. לפרטים נוספים, ראה הסבר בשאלות ותשובות שמצויות בסופו של מסמך זה.

כיצד מחשבים את סכום קצבת הזקנה החודשית?

בחישוב קצבת הזקנה ממירים את הסכום הצבור בקרן לקצבה חודשית, על ידי חלוקת היתרה הצבורה בקרן במועד הפרישה, במקדם הפרישה שמחושב בהתאם להוראות התקנון.

החישוב קובע את גובה קצבת הזקנה הראשונה וזאת בהנחה שהעמית בחר להמיר את מלוא היתרה לקצבה חודשית.

מקדם הפרישה הוא אישי ונקבע בהתאם לפרמטרים הבאים:

תאריך הלידה של העמית

מינו של העמית

תאריך הלידה של בן או בת הזוג

גילו של העמית במועד הפרישה (בשנים וחודשים)

הנחות דמוגרפיות ותשואה שנקבעו על ידי הממונה

מסלול הפרישה הנבחר

בחירות שלא ניתן לבצע לאחר הגשת הבקשה לקצבת זקנה - חיוני לבצען בעת הגשת הבקשה

מאחר שהמרת הצבירה לקצבת זקנה היא בלתי הפיכה, על העמית לבחור בעת הגשת בקשת קצבת הזקנה מבין שלל האפשרויות שעומדות בפניו בעת הפרישה.

משיכת כספי פיצויים

על העמית לשקול מה לעשות בכספי הפיצויים שנצברו לו בטרם יגיש את הבקשה לקצבת זקנה. באפשרות העמית למשוך אותם לפני התחלת קבלת קצבת הזקנה, אך במקרה זה קצבת הזקנה תקטן בשיעור ניכר, שעשוי להגיע לכדי 40% מהקצבה הצפויה (במקביל עשוי לקטון הפטור ממס בגין קצבת הזקנה, ויתכן שכתוצאה מכך יצטרך העמית לשלם מס בגין חלק מהקצבה שלו). העמית יכול לבחור לקבל את קצבת הזקנה גם מכספי הפיצויים ובכך להגדיל את קצבת הזקנה שלו.

בחירה במסלול של קצבה מופחתת והבטחת מינימום של תשלומים לפנסיונר

ניתן לבחור בהבטחת מינימום של 240/180/120/60 תשלומים חודשיים לפנסיונר, תוך הקטנת סכום קצבת הזקנה המשולמת. ככל שהפנסיונר ילך לעולמו לפני ששולמו כל התשלומים שהובטחו - ימשיכו התשלומים להשתלם לשאיריו/מוטביו/יורשיו - אפשרות זו היא היחידה שבה פנסיונר יכול להוריש סכום כלשהו ליורש שאינו שאיר - לדוגמה, ילד בגיר של הפנסיונר. עמית רשאי לבחור באפשרות זו רק אם גילו בתום תקופת התשלומים המובטחים לא יעלה על 87 והוא לא היה זכאי לקצבת נכות בשנתיים שקדמו לפרישה.

היוון קצבת זקנה

פעולת היוון היא פעולה של המרת תשלומים עתידיים בקבלת סכום חד-פעמי בהווה. פעולת ההיוון מאפשרת לכם לקבל סכום חד-פעמי לצד קצבת הזקנה החודשית. עמית שטרם התחיל לקבל קצבת זקנה, רשאי להוון את ההפרש שבין גובה הקצבה לסכום הקצבה המזערי או עד 25% מהקצבה החודשית שלו, לתקופה של עד 5 שנים (כלומר למשוך חלק מהכספים כסכום חד-פעמי ובמקביל להמשיך לקבל קצבה חודשית). עמית שביקש להוון עד 25% מהקצבה החודשית, יקבל קצבת זקנה נמוכה יותר במהלך תקופת ההיוון. בתום תקופת ההיוון, תשלם הקרן לפנסיונר את הקצבה לה היה זכאי לפי הוראות התקנון, אלמלא ההיוון.

לדוגמה

חוסך הזכאי לקבל קצבה חודשית של 4,000₪, רשאי להוון עד 1,000₪ מקצבת הזקנה שלו. החוסך יקבל סכום חד-פעמי של כ-53,550₪ (סכום מהוון בהתאם לגיל החוסך) וקצבה חודשית של 3,000₪ למשך חמש שנים. לאחר חמש שנים, קצבת הזקנה תחזור לעמוד על 4,000₪ בחודש.

על הבקשה להיוון להיות מוגשת במעמד הגשת הבקשה לקצבת זקנה. חשוב לזכור, שלאחר שהעמית כבר החל לקבל קצבת זקנה, לא ניתן עוד לבקש לקבל סכום חד-פעמי מהוון.

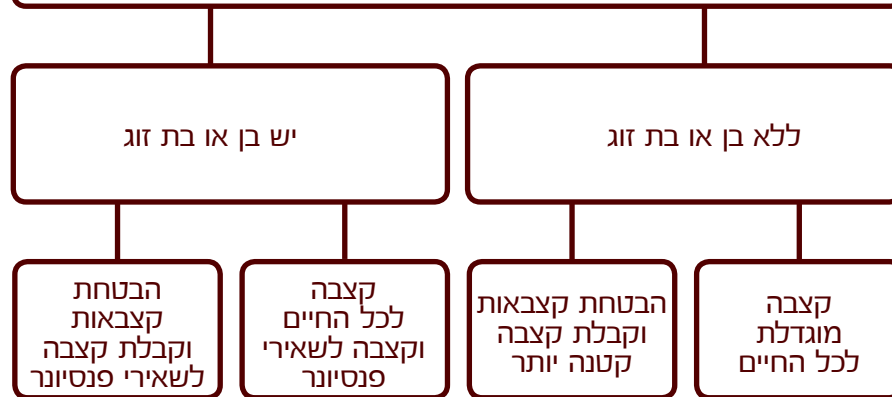
חשוב לשקול מראש, בטרם הגשת הבקשה לקצבת זקנה, אם מעוניינים לעשות שימוש באפשרות זו או שמוותרים עליה.

הידעת?

ניתן להמשיך לעבוד לצד קבלת קצבת זקנה, אך כדי שלא לשלם מס מקסימלי, הפנסיונר יהיה חייב לבצע תיאום מס.

עד מתי תשולם קצבת הזקנה?

גיל פרישה החל מגיל 60

קצבת שאירים

במועד הפרישה תבחרו את קצבת הזקנה אותה יקבלו בן/בת הזוג לאחר מותכם (ח"ח), כאשר שיעור קצבת השאירים ינוע בין 30% ל-100% מהקצבה שלכם כפנסיונרים. ככל שהקצבה שתבחרו לבני הזוג בעתיד תהיה גבוהה יותר, כך תהיה הקצבה אותה תקבלו במהלך חייכם נמוכה יותר.

לדוגמה

פנסיונר נשוי יליד 1952, היוצא לפנסיה בגיל 67 עם צבירה של מיליון שקל.

שיעור קצבת השאירים לבת הזוג	30%	60%	100%
קצבת זקנה לפנסיונר	₪5,738	₪5,326	₪4,860
קצבת זקנה לבת הזוג	₪1,721	₪3,195	₪4,860

פנסיונר נשוי (או שיש לו ידועה בציבור) אינו יכול לבחור שלא להשאיר קצבת שאירים לבת זוגו.

קצבת הזקנה תשולם לפנסיונר למשך כל ימי חייו. לאחר מות הפנסיונר, תשולם קצבה חודשית לבן/בת זוגו שצוין בטופס הבקשה, לכל ימי חייו בן/בת הזוג. קיימת גם אפשרות לציון בטופס הבקשה גם את ילדו של הפנסיונר - והיתום יקבל במקרה שכזה קצבת שאירים עד הגיעו לגיל 21. "בן/ת זוג" - מי שגשוי לפנסיונר, או מי שערכאה שיפוטית מוסמכת הכירה בו כידוע בציבור של פנסיונר, או מי שהחברה המנהלת הכירה בו כידוע בציבור של פנסיונר - בכפוף לכך שהמוסד לביטוח לאומי הכיר בו כידוע בציבור של עמית או פנסיונר, ובלבד שהקצבה ששולמה לפנסיונר חושבה על-פי נתויו.

לאחר תחילת תשלום קצבת הזקנה, לא ניתן יהיה לשנות את זהות בן/ת הזוג שפרטיהם מפורטים בטופס הבקשה, גם אם בני הזוג התגרשו לאחר מכן, ולא ניתן להוסיף בן/ת זוג לאחר שהפנסיונר כבר החל לקבל את קצבת הזקנה מהקרן.

במקרה של גירושין לאחר תחילת התשלום, יהיה בן/ת הזוג רשאים לבקש חלק יחסי מקצבת הזקנה, בהתאם לחוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, תשע"ד-2014.

מסלולי פרישה לקצבת זקנה

עמיתי הקרן יכולים לבחור מתוך מספר מסלולי פרישה, בהתאם למצבם המשפחתי ובהתאם לצרכיהם.

קצבת זקנה לכל החיים וקצבה לשאירי פנסיונר

- קצבה מופחתת והבטחת מינימום של 240/180/120/60 תשלומים חודשיים לפנסיונר.
- קצבה מוגדלת תוך ויתור על קצבת שאירים (מסלול שאפשרי רק לעמית שבמועד הגשת הבקשה אין לו בן/בת זוג).
- קצבה עם הבטחת מינימום של 240/180/120/60 תשלומים, תוך ויתור על קצבת השאירים (מסלול שאפשרי רק לעמית שבמועד הגשת הבקשה אין לו בן/בת זוג).
- היוון קצבת הזקנה.

כיצד מגישים בקשה לקצבת הזקנה?

בשל חשיבותו ורגישותו של מעמד הפרישה לגמלאות, את הגשת הבקשה לקצבת הזקנה ניתן לבצע במוקד הטלפוני שלנו. הגשת התביעה תתבצע באמצעות שיחה עם נציג מקצועי שיתן לכם את מלוא המידע הנחוץ לפני קבלת ההחלטה ויציג בפניכם את כל האפשרויות הקיימות. הנציג ימלא יחד איתכם את טופס התביעה וישלח לכם לינק לטופס דיגיטלי באמצעות מסרון או מייל.

על מנת להקל עליכם, תוכלו לבצע סימולציה טלפונית, המציגה בפניכם את האפשרויות העומדות לרשותכם בבחירת מסלול הפרישה - כולל חישוב הקצבה הצפויה בכל אחד מן המסלולים.

לאחר קבלת הקצבה בפעם הראשונה, לא ניתן עוד לעשות שינויים במסלול הפרישה ובאופן קבלת הכספים.

חשוב להדגיש, ככל שברשותכם חסכונות פנסיוניים בקרנות/קופות אחרות ואתם מתכננים לרכזם בקרן הפנסיה - כדי להגדיל את קצבת הזקנה שתשולם לכם, יש להתחיל בפעילות זו מוקדם ככל שניתן, כדי שבמועד הגשת בקשת קצבת הזקנה, כבר יושלם תהליך ריכוז הכספים בקרן הפנסיה. אחרת, תהיה קבלת קצבת הזקנה, בגין כספים שיתקבלו בקרן לאחר מועד תחילת קבלת קצבת הזקנה, כרוכה בהגשת בקשה נוספת לקצבת זקנה, על כל המשתמע מכך. נשמח כמובן לסייע לכם לרכז את החסכונות בקרן הפנסיה שלכם.

מסמכים למילוי:

במהלך השיחה עם נציג השיחות יש למלא את הטפסים הבאים:

- טופס בקשה לקבלת קצבת זקנה
- טופס 101 - יש להקפיד על מילוי הטופס בדגש על סעיף ה' השלמת תאריך וחתימה בסעיף י' אשר בעמוד השני

המסמכים הנדרשים לצירוף לבקשה:

במהלך השיחה עם נציג השיחות, תקבלו קישור שאליו יש לצרף את המסמכים הבאים:

- צילום בהיר וקריא של תעודת זהות של העמית ובן/ת הזוג, כולל ספח במצב פתוח.
- המחאה/אישור על ניהול חשבון בנק, הכולל: לוגו, חתימה וחותמת הסניף.
- במידה והעמית פורש לפנסיה מוקדמת (טרם מלאו לו 67), טרם חלפו לפחות 4 חודשים ממועד סיום יחסי העבודה בינו לבין מעסיקו האחרון, וברצונו לקבל קצבה גם מתוך רכיב הפיצויים - נדרש אישור שחרור כספי הפיצויים ממעסיק זה.

- במקרה של ידועה בציבור - צו החלטה של ערכאה משפטית (בית דין לעבודה או בית משפט לענייני משפחה) או אישור מטעם המוסד לביטוח לאומי על הכרה בידועים בציבור.
- אישור מפקיד שומה על גובה המס שיש לנכות מתשלום קצבת הזקנה, או פטור מהמוסד לביטוח לאומי (לא חובה, אולם אם קיים פטור או הטבה, יש להמציאם לשם מיסוי בהתאם).
- במידה והעמית ממשיך לעבוד אצל המעסיק ורוצה לקבל קצבה גם מכספי הפיצויים, יש להציג אישור שחרור כספי הפיצויים מהמעסיק.
- לאחר קבלת מלוא המסמכים התקינים, הטיפול בתביעה יועבר למחלקת התביעות של החברה. תוך 10 ימי עסקים ישלח לעמית מכתב זכאות אשר יעדכן אותו בסטטוס בקשתו ובמועד התשלום הראשון.
- אישור על קבלת הבקשה ותחילת הטיפול בה יישלח ב SMS לטלפון הנייד המצוין על גבי טופס הבקשה בתוך 48 שעות ממועד קבלתו.

אי המצאות מלוא המסמכים הנדרשים תוביל להתארכות הטיפול, עיכוב התשלום ולעיתים להפסקתו.

רוצים לקבל עדכונים לטלפון הנייד על סטטוס בקשתכם?

אנא דאגו לעדכן את הנציג בפרטי התקשורת מדויקים (מספר נייד וכתובת מייל) בטופס הבקשה, על מנת שנציג מנורה מבטחים יוכלו ליידע אתכם בסטטוס הבקשה ו/או לשלוח בקשה להשלמת מסמכים.

שאלות ותשובות

מדוע סכום קצבת הזקנה אינו קבוע, אלא משתנה מעת לעת?

בקן הפנסיה, סכום קצבת הזקנה המשולמת צמוד למדד פעם בשנה. אחת לרבעון סכום קצבת הזקנה המשולמת מתעדכן על-פי העודף או הגירעון האקטוארי-הדמוגרפי, ואחת לשנה הוא מתעדכן בהתאם לעודף או הגירעון האקטוארי-תשואתי (העודף או הגירעון שנובע מפערים בין תשואת תיק הנכסים של הפנסיונרים לבין הנחת התשואה בבסיס חישוב מקדם הפרישה) - בהתאם לתוצאות הדוח האקטוארי של קרן הפנסיה.

מדוע יש הבדל במקדם ההמרה לקצבת זקנה בין מי שנשוי למי שאינו נשוי?

מקדם ההמרה עבור מי שנשוי, מגלם בתוכו גם את ההתייבות לתשלומי קצבת שאירים לבת זוגו של הפנסיונר לאחר מותו, ולכן הוא שונה ממקדם המתאים למי שלאחר מותו לא תשולם קצבה לשאיריו.

מה קורה עם כספי הפנסיה לאחר פטירת הפנסיונר?

ככל שבטופס בקשת קצבת הזקנה צוינו פרטי בן/ת זוג / ילד - תשולם לבן/ת הזוג לכל ימי חייו או ליתום - עד הגיעו לגיל 21. ככל שבטופס בקשת קצבת הזקנה לא צוינו פרטי בן/ת זוג או ילד - לא יהיו המוטבים/יורשים זכאים לקבל כספים כלשהם מהקרן לאחר פטירתו של הפנסיונר, אלא אם נבחרה האפשרות של תשלומים מובטחים, ותקופה זו טרם חלפה.

האם עמית שאין לו בת זוג וילדים יוכל להבטיח כי לאחר פטירתו תשולם ירושה של חלק מכספי הפנסיה שלו למישהו אחר?

עמית שאין לו שאירים יכול לבחור במועד הפרישה באפשרות של הבטחת תשלומים של קצבת זקנה (240/180/120/60 תשלומים לפי בחירת העמית). במידה והפנסיונר ילך לעולמו בטרם זכה לקבל את מלוא מספר התשלומים שבחר, יהיה המוטב שמינה (או יורשים על פי דין/צוואה) זכאים לקבל סכום מהוון של כל התשלומים שעדיין לא שולמו עד למועד הפטירה בתשלום חד-פעמי. במקרה כזה - מוצע למלא את פרטי המוטבים בטופס בקשת קצבת הזקנה.

האם עמית שהחל לקבל פנסיה בגיל מבוגר יותר, יקבל קצבה חודשית גבוהה יותר?

חישוב סכום הקצבה החודשית לה זכאי הפנסיונר לוקח בחשבון את הגיל בו הוא מתחיל לקבל קצבת זקנה. לכן, סכום הקצבה החודשית של פנסיונר שפרש מאוחר יהיה גבוה יותר מאשר סכום הקצבה החודשי שלו, לו היה פורש בגיל צעיר יותר, בשל השוני במשך התקופה הצפויה לקבלת קצבת הזקנה.

